

der ogsaa engang har havt Sæde her i dette Thing, om Domskolene og spurgte ham, om der og virkelig skulde være saadanne store Forhindringer ved Høiesteret for at give Grunde for sine Domme, som bleve offentlig bekendte, da svarede han mig: „Ja, jeg troer rigtignok, at der kan være en Deel, naar de skulde affattes saaledes, som det er Skik med Præmisserne ved andre Retter; men Medlemmerne kunde jo meget godt votere offentlig“, og det slog mig paa Timen som det Simpleste, da jo, som den ærede Minister selv ansøgte, Høiesterets Assessorer have den samme meget gode Skik, der finder Sted gjennemgribende i England, at enhver Dommer siger Grunden til sit *Voteum*, sin Stemmegivning. — Naar altsaa Voteringsen bare skeer for aabne Døre, da mener jeg, at, al den Offentlighed er vunden, som vi have Ret til at forlange. At der nu skulde kunne gives nogen eneste fornuftig Grund, hvorfor ikke Høiesteret kan lukke sine Døre op, medens Medlemmerne votere, ligesaavel som de i Reglen skulle være aabne, naar Sagerne forhandles, det forstaaer jeg slet ikke; men jeg veed, at da det nu er bestemt i vor Grundlov, at en gjennemgribende Offentlighed og Mundtlighed skal indføres saasnart som muligt, saa kunde det være paa høie Tid, at den blev indført der, hvor vi meest trænge til begge Dele.

Alberti: Jeg finder, at det foreliggende Forslag indeholder en let iværksættelig Reform og tillige en megen befæden Fordring. At Forslaget er let iværksætteligt, forekommer mig at være erkjendt allerede i lang Tid, og jeg veed heller ikke, at der eksisterer noget Forbud for Høiesteret mod at udføre sine Domme med Præmisses. Efterseer man nemlig Høiesterets Instrux, saa finder man deri en Forkrift om Dommernes Affattelse: at de skulle conciperes efter de fleste Stemmer af *Justitarius* eller den Øverste i Retten; men der staaer Intet enten for eller imod Præmissers Meddelelse. Det forekommer mig altsaa, at, forsaavidt som Høiesteret selv er gjennemtrængt af Overbeviisningen om Gavnligheden af fuldstændig Offentlighed i Retspleien, maatte den, hvad Dag det skulde være, uden noget videre Lov-

bud, kunne begynde at skrive Præmisses til sine Domme. Endvidere troer jeg, at den Fordring, der er stillet gjennem det foreliggende Lovforslag, er meget befæden. Jeg begrunder denne Mening derpaa, at vi nu siden 1849 bestandigt vente paa en gjennemgribende Organisation af vor Retspleie, uden at vi endnu have seet det mindste Spor dertil, skjøndt der, om jeg ikke tager feil, allerede for lang Tid siden er fra Rigsdagens Side voteret Midler til denne Sags Gjennemførelse. De Indvendinger, som den ærede Minister har fremsført mod Forslagsstilleren, synes mig heller ikke at betyde synderlig meget. Om denne Reform er nødvendig for Høiesterets Skyld, er i mine Dine en fuldkommen Biting; men Sagen er, saavidt jeg skjønner, den, om det er en berettiget Fordring fra Statsborgernes Side at faae Præmisses til de dem overgaaende Domme, og, at der er en saadan Berettigelse tilstede, maa dog være erkjendt af Lovgivningen derved — hvad der ogsaa før er bemærket — at det er paalagt alle de andre Retter at udføre deres Domme med Præmisses. Dertil kommer, at det er for Retsudviklingen, saavidt jeg har opfattet det, en Nødvendighed at faae Præmisses til Høiesteretsdommene, saafremt Høiesteret skal udøve nogen Indflydelse paa den almindelige Retsbeviisning og paa Retsudviklingen; thi, gjennemgaaer man de Sager, der paadømmes — jeg mener især civile Sager — af Høiesteret, vil man maaffee finde, at Trebiedelen af Dommene aarlig forandre de paagjældende Overrettsdomme. Men hvor er det muligt at danne sig nogen Mening om, hvilke Lovbud der ere blevne anvendte, eller hvorledes Høiesteret fortolker de paagjældende Love, naar man ikke faaer Præmisseserne at see? Man kan ikke engang komme til Kundskab derom, ved at henvende sig til de Advocater i Høiesteret, der have vundet den paagjældende Sag. Ikke heller forekommer den Indvending, den ærede Minister fremsatte, mig at være synderlig betydnende, naar han sagde, at der i Virkeligheden var Præmisses til Høiesteretsdommene, idet der afgives Voteringer og findes Voteringsprotokoller i Høiesteret. Hvis den ærede Minister vil forfølge denne Tanke consequent,